

Τὸνζοј

Име на селище, споменато от **Птолемей** в списъка на вътрешните градове в **Тракия** между **Арзос** и **Кабиле** (Ptol. 3, 11, 7).

Има друго споменаване у Птолемей - Τὸνζου на черноморския бряг (Ptol. 3, 11, 3), което неправилно е отнесено от Т. Герасимов и Д. Дечев към речното име с предположение, че след генитивната форма стои думата „устие“.

В коментара към превода си на Птолемей Дечев допуска, че изпуснатата дума може да е "крепост" или "устие", от които първото изглежда по-правдоподобно. Понтийското крайбрежие е добре познато на мореплавателите и авторите на периплуси и е малко възможно да се смята, че р. Тонзос се влива в Черно море. По-вероятно става дума за погрешно локализиране на брега на същото селище, което Птолемей споменава в хинтерланда - между градовете Арзос и Кабиле. Възможно е да са ползвани два различни източника, в единия от които (вероятно карта) селището е изместено към брега.

Надписът Τὸνζου като контрамарка върху няколко монети от времето на **Август** и **Траян** очевидно е свидетелство за същото селище, което не е локализирано, но според Т. Герасимов трябва да се търси по горното течение на реката.

Предположението на Й. Юркова, че Т. е тракийското име на **Адрианопол** и критиката ѝ към Т. Герасимов и С. Панчера относно локализацията на града в района на Сливен не са добре обосновани. Тя твърди, че надписът върху монетите от Адрианопол съдържа генитивната форма Τὸνζου (на снимката в каталога нищо не може да се разчете), която според нея следва да се допълни с думата ρὸλιј, но според Б. Хед (и в двете му издания, с изображения) формата е Τὸνζου в именителен падеж и е означение за изображениния речен бог (което е практика и в други антични градове). От значение е също, че Τὸνζοј стои върху монети с легенда 'Adrianopole...town.

Не е логично върху едни и същи монети да стоят две имена на града. Ако Τὸνζοј беше старо име на Адрианопол, по-скоро бихме очаквали то да стои върху монети от преди неговото преименуване. Двата случая - монетите с надписа Τὸνζοј от Адрианопол и тези с контрамарка Τὸνζου от района на горното течение на Тунджа - са различни.

Убедително е становището на Б. Хед, че върху адрианополските монети стои името на реката/речния бог, както и това на Т. Герасимов, че селището Τὸνζοј трябва да се търси в областта на горното течение на реката, някъде в района на Сливен.

□ **Светлана Янакиева**

Литература:

Герасимов, Т. 1935: Принос към античната география на Тракия. Град Тонзос. - В:

ИБГД, 3, с. 181, бел. 4.

Дечев, Д. 1949: Клавдий Птолемей. В: Извори за старата история и география на Тракия и Македония. София, с. 359, бел. 48.

Юркова, Й. 1987: Монетосеченето на градовете в Долна Мизия и Тракия II-III в. Хадрианопол. София, с. 8 и бел. 17.

Detschew, D. 1957: Die thrakischen Sprachreste. Wien, p. 511.

Head, V. 1887: Historia nummorum. Oxford, p. 244.

Head, V. 1911: Historia nummorum. Oxford, p. 287.